

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
СРПСКО БИОЛОШКО ДРУШТВО
ТЕСТ ИЗ БИОЛОГИЈЕ ЗА VIII РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ
Општинско такмичење, 14. март 2026. године

Шифра: _____

Заокружи број испред тачног одговора

1. У односу на степен специјализације, једна од наведених ћелија **не** припада овој групи.
 - 1) мишићна ћелија,
 - 2) црвено крвно зрнце,
 - 3) нервна ћелија,
 - 4) матична ћелија.

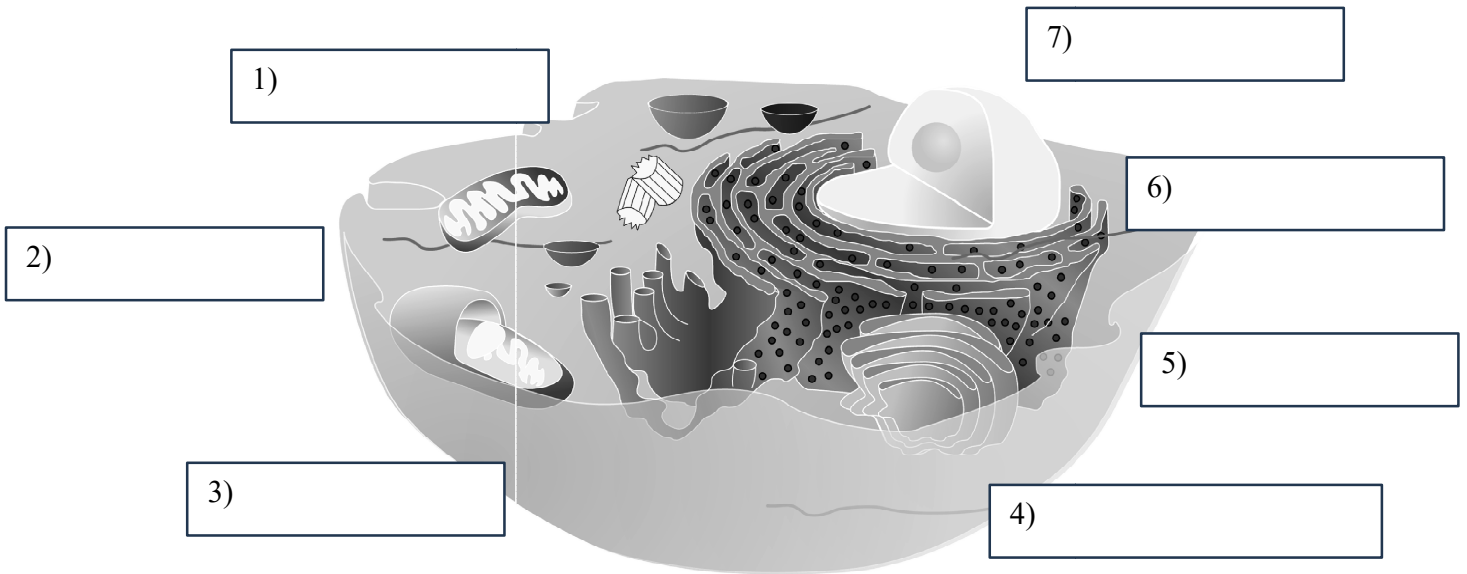
2. У ком геолошком периоду су се појавиле прве копнене биљке?
 - 1) мезозоик,
 - 2) палеозоик,
 - 3) прекамбријум,
 - 4) кенозоик.

3. Инсулин се синтетише у?
 - 1) мозгу,
 - 2) бубрезима,
 - 3) гуштерачи,
 - 4) тестисима и јајницима.

4. Шта су ензими по свом саставу:
 - 1) протеини,
 - 2) угљени хидрати,
 - 3) липиди,
 - 4) нуклеинске киселине.

5. Који од наведених делова нервног система **не** припада централном нервном систему:
 - 1) средњи мозак,
 - 2) осећајни нерв,
 - 3) продужена мождина,
 - 4) кичмена мождина.

6. Пажљиво погледај, препознај и упиши називе делова животињске ћелије у понуђене кућице.

Одговори на питања:

1. Које ћелијске органеле, од горенаведених, имају две мембране ?

2. У којој ћелијској органели, од горенаведених, осим у једру, се налази молекула ДНК ?

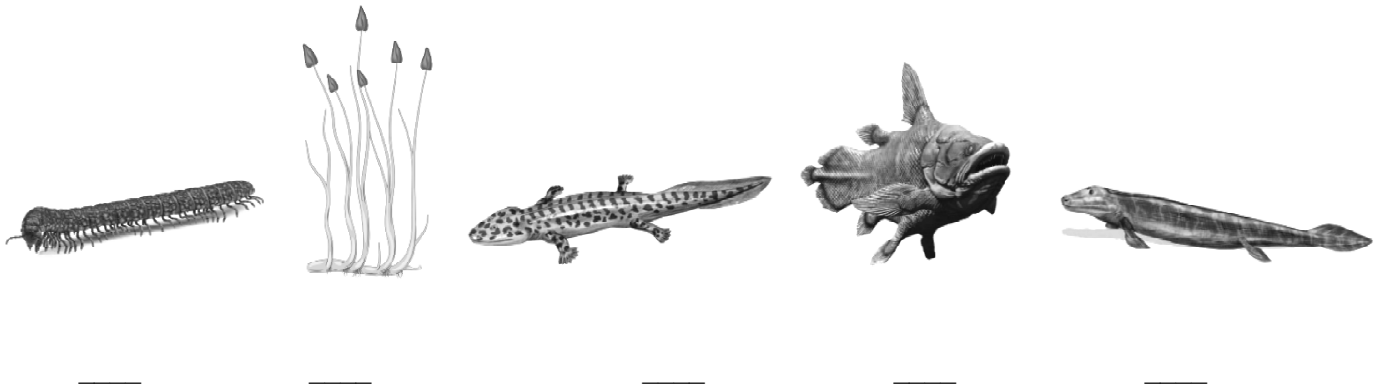
3. Која ћелијска структура, од горенаведених, је присутна само у животињским и ћелијама неких алги ?

4. Када је у крви висок ниво штетних супстанци (алкохола, лекова...) у ћелијама јетре долази до повећања које ћелијске органеле?

5. У којим ћелијским структурама се синтетишу беланчевине (протеини)?

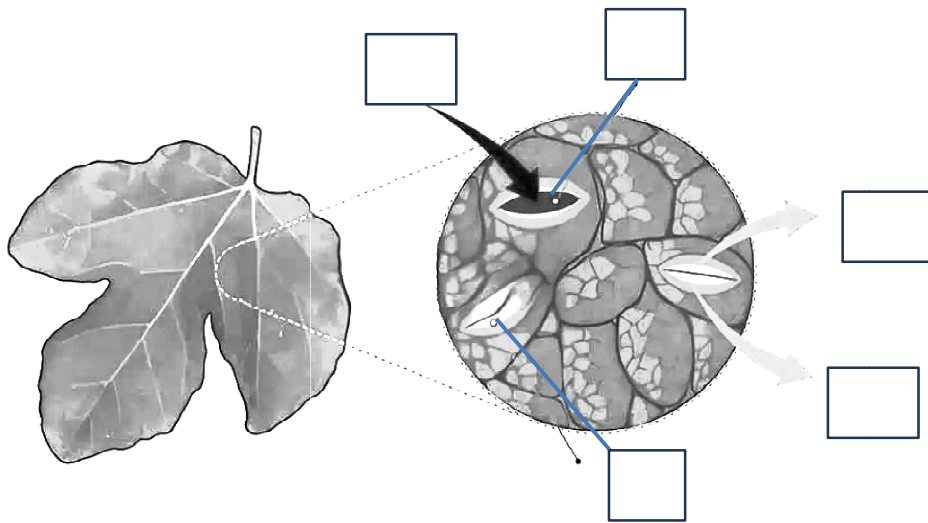
6. Које ћелијске органеле испуњавају готово 40 % цитоплазме у срчаним мишићним ћелијама ?

7. Уписивањем бројева 1 до 5 на линије, прикажи редослед појаве организама на копну, где број 1 означава организам који се први појавио. Сваки број можеш искористити само једном.

8. Обележи слику размене супстанци кроз биљку уписивањем бројева одговарајућих појмова. Сваки број можеш уписати само једном, а неки су вишак.

Појмови: 1 – отворена стома; 2 – кисеоник; 3 – вода; 4 – затворена стома; 5 – минерали; 6 – светлост; 7 – угљен-диоксид.

Допуни тврдње речима које недостају како би се добиле тачне реченице.

- 1) Транспирација је процес одавања _____ са површине биљних органа.
- 2) Највећи део транспирације обавља се преко _____ око којих се налазе ћелије _____.
- 3) Транспирација се појачава у условима _____ температуре и _____ влажности.

9. Појмове наведене у колони десно повежи са описима у колони лево тако што ћеш на линије уписати одговарајући број.

1. део мозга који контролише терморегулацију	() ектотермни
2. способност организма да одржава телесну температуру	() ендотермни
3. организми који имају сталну телесну температуру	() терморегулација
4. стање мировања и сна у неповољном периоду	() међумозак
5. организми који немају сталну телесну температуру	() хибернација

10. Повежи дражи са органима у којима се налазе рецептори за њих тако што ћеш на линије уписати одговарајући број. Једна врста дражи је вишак.

Дражи	Орган
1 – вибрације	() крвни суд
2 – додир	() кожа
3 – светлост	() мишић
4 – притисак крви	() око
5 – истезање	

11. Дати су примери дејства симпатикуса и парасимпатикуса. Потребно је да ставиш слово С поред дејства симпатикуса и П поред дејства парасимпатикуса.

- 1) Убрзава рад срца ____
- 2) Повећава нагон за мокрењем ____
- 3) Убрзава рад желуца ____
- 4) Шири зенице ____
- 5) Сужава бронхије ____
- 6) Појачава лучење пљувачке ____

12. Уписивањем бројева од 1 до 4 упиши редослед геолошких доба, где број 1 означава најстарије, а број 4 најмлађе.

___ прекамбријум

___ кенозоик

___ палеозоик

___ мезозоик

13. Појмове наведене у колони десно повежи са описима у колони лево тако што ћеш у загради уписати одговарајући број.

1) Појачано лучење хормона раста током периода активног раста.	() шећерна болест
2) Појачано лучење хормона штитне жлезде.	() гигантизам
3) Смањено лучење инсулина.	() акромегалија
4) Појачано лучење хормона раста код одраслих особа.	() Грејвс-Базедовљева болест

14. Заокружи једну од понуђених речи тако да реченице буду тачне.

- 1) **Повећан** | **смањен** број еритроцита у крви указује на малокрвност.
- 2) Грејвс-Базедовљева болест настаје услед **појачаног** | **смањеног** лучења тироксина.
- 3) Сида је **вирусна** | **бактеријска** полно преносива болест.
- 4) Ако је број крвних плочица у крви **повећан** | **смањен** настаје тромбоцитопенија.
- 5) Гонореја (трипер или капавац) је полна болест коју изазива **вирус** | **бактерија**.

15. Ако је одговор тачан заокружи слово Т, а слово Н ако је нетачан.

1) Нервни центри за терморегулацију се налазе у великом мозгу.	Т	Н
2) Хетеротермни организми у неповољном периоду улазе у фазу мировања.	Т	Н
3) Набраном мембраном неких органела постиже се већа ефикасност у њиховом раду.	Т	Н
4) Већа површина ћелије у односу на запремину побољшава бољу размену супстанци између ћелије и спољашње средине.	Т	Н
5) Мултипла склероза је болест нервног система која се јавља само код старијих особа.	Т	Н

16. Допуни текст одговарајућим појмовима:

Када се убодемо на трн, _____ за бол се активирају, ствара се нервни импулс који се преко _____ преноси до _____, а затим преко моторног нерва до скелетних мишића који реагују _____